

ESHÂB-I KİRÂMIN EĞİTİMİ

Mescid-i Nebî

Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” Medîne’yi teşrif ettiklerinde ilk iş olarak Eshâbını yetiştirecek, cemâatla namaz kılacak bir mescidin yapılmasını arzu ediyorlardı.

Bu sırada Cebrâil aleyhisselâm gelip;

- Yâ Resûlallah! Allahü teâlâ sana, kendisi için taştan ve kerpiçten bir beyt (mescid) yapmanı emrediyor, dedi.

Habîb-i ekrem Efendimiz, hemen devesi Kusvâ’nın Medîne’ye geldiklerinde çöktüğü yeri sahiplerinden satın almak istediler. Sahipleri;

- Yâ Resûlallah! Biz, onun bedelini ancak cenâb-ı Hak’tan bekleriz. Orayı size, Allah rızâsı için hediye ederiz, diyerek bağışlamayı çok arzu ettiler. Buna rağmen Efendimiz kabul buyurmayıp, fazlasıyla ücretini ödediler.

Bir taraftan arsanın tesviyesi yapıp düzeltilirken, diğer yandan kerpiçler kesiliyor ve taşlar çekiliyordu. Nihâyet her hazırlık yapıldıktan sonra temel atılmak üzere toplandı.

Temele ilk taşı, Sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafâ “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Efendimiz mübârek elleriyle koydular. Sonra sıra ile buyurdular ki;

- Ebû Bekr, taşını, benim, taşımın yanına koysun!

- Ömer, taşını Ebû Bekr’in taşının yanına koysun!

- Osman, taşını, Ömer’in taşının yanına koysun!

- Ali, taşını Osman’ın taşının yanına koysun!

Emirleri yerine geldikten sonra oradaki Eshâb-ı kirâmına;

- Siz de taşlarınızı koyunuz,” buyurdular. Onlar da koymaya başladılar.

Mescidin yapılmasında, başta Sevgili Peygamberimiz olmak üzere bütün Eshâb-ı kirâm durmadan dinlenmeden çalıştılar. Mübârek sırtlarında taş ve kerpiç taşıdılar. Taş ile temeli bir buçuk metre yükseltip, üzerini kerpiçle ördüler.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz bir gün kerpiç yüklenmiş götürüyordu. Eshâbından biri huzûr-ı şerîfine varıp, fevkalâde bir edeble;

- Yâ Resûlallah! Kerpici benim taşımama müsâade eder misiniz? dedi.

Hâtem-ül-enbiyâ “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, ona, daha büyük bir nezâketle, kendisinin sevâb kazanmaya daha çok muhtaç olduğunu bildirip kerpici vermediler. Onun da gidip taş getirmesini tavsiye buyurdular.

Mescid-i Nebî’nin inşasında en çok çalışanlardan biri de Resûlullah Efendimizdi. En ağır kayaları yüklenerek, mübârek göğüsleri darala darala ustaların yanına götürürlerdi. Bu taşları ve kerpiçleri taşıırken yapılan işin kıymetini, kavuşulacak nîmetleri müjdeleyerek Eshâbını gayrete getirirdi.

Efendimizin bu gayretini gören müslümanlar, büyük bir aşkla çalışıyorlardı. Hattâ Ammâr bin Yâser, herkes birer kerpiç taşıırken, o; birini Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, birini de kendisi için olmak üzere iki kerpiç götürür-

dü. Bu hâli Resûlullah Efendimiz gördüklerinde, yanına vardılar. Mübârek elleri ile Hazret-i Ammâr’ın arkasını sığayıp;

- **Ey Sümeyye’nin oğlu! Senin iki, başkalarının bir ecridir, buyurdular.**

Mescidin duvarları kısa zamanda bitirildi ve üzeri örtüldü. Odalar, arab âdeti üzere, hurma dalından olup üstleri de kıldan keçe ile örtülü idi. Kapılarında yalnız perde asılı idi.

Odalar mescidin güneydoğu ve kuzey taraflarında idi. Çoğunun kapısı mescide açıktı. Tavanlarının yüksekliği, orta boylu insan boyundan bir karış fazla idi.

Hazret-i Fâtıma ile hazret-i Âişenin odaları arasında kapı vardı. Ayrıca mescide bitişik, Resûlullah Efendimiz için kerpiçten iki oda yapıldı. Bunların üzerleri de hurma kütüğü ve dalları ile örtüldü.

Bu odalar zamanla dokuza kadar çoğaltıldı.

Mescidin inşâsı bittikten sonra. Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Hazret-i Hâlid bin Zeyd’in evinden, kendisi için yapılan eve taşındılar.

Hurma kütüğünün inlemesi

Mescid-i Nebvî’de dikili bir hurma kütüğü vardı. Peygamber Efendimiz, Cumâ günleri mesciddeki **Hannâne** ismindeki bu direğe dayanarak, hutbe îrâd ederlerdi.

Sonradan üç basamaklı bir minber yaptırıldılar.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz ve Eshâb-ı kirâm bir Cumâ günü Mescid-i Nebî’de toplanmışlardı. Efendimiz, hutbe için yeni minbere çıktıklarında, eskiden dayandığı kuru hurma kütüğü, herkesin duyacağı kadar, hâmile deve ağlayışını andıran bir sesle ağlamaya ve inlemeye başladı.

Bütün Eshâb-ı kirâm, hayret ederek bu sesi dinlediler.

Fakat, ses bir türlü kesilmiyordu. Bunun üzerine Âlemlerin efendisi minberden indiler ve mübârek elleri ile kütüğü okşadılar. O anda, ağlama ve inleme kesildi. Kuru hurma kütüğünün, Peygamberimize olan bu muhabbetini ve aşkını gören Sahâbîler, gözyaşlarını tutamadılar.

Bu hâdise ile ilgili Hazret-i Enes bin Mâlik dedi ki;

- Mescid bile onun sesinden sarsıldı.

İbn-i Ebî Vedâ’a da;

- Hurma kütüğü, çatlayıp yerinden oynadı. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz gelip mübârek elini üzerine koydu da ondan sonra sustu, demişlerdir.

Peygamber Efendimiz;

- **Nefsim yed-i kudretinde olan Allahü teâlâyâ yemîn ederim ki, eğer onu okşamasaydım, bana karşı hasret ve hüznünden dolayı kıyâmete kadar böyle ağlayacaktı,** buyurdular. Başka bir rivâyette şöyle bildirildi:

Resûl aleyhisselâm kuru hurma kütüğüne dönüp;

- **İstersen seni bulunduğun bahçeye vereyim. Tekrar dal budak sal ve eski hâline gel. İstersen seni Cennet’e dikeyim de Allahü teâlânın dostları meyven-den yesin,** buyurdu.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, ona kulak verip şöyle dediğini duydular:

Hücre-i saâadet-Mescid-i Nebî / Medîne-i münevvere

- Beni Cennet'e dik ve benden Allahü teâlânın dostları yesin ve eskiyip çürüme-yeceğim bir yerde olayım.

Ağacın bu konuşmasını, Peygamber Efendimizin yanında bulunanlar da duydu. Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz, ona;

- **İsteddiğini yapacağım**, diye mukabelede bulundu. Sonra Eshâbına dönüp;

- **Dâr-ı bekâyı dâr-ı fenâyâ** (bu dünyâyâ) **tercih etti**, buyurdular.

Sonra Resûlullah'ın emri ile hurma kütüğü gömüldü.

Zemahşerî, Rebî'ül-Ebrâr adlı kitâbında şöyle anlatıyor:

Hazret-i Ümmü Ma'bed diyor ki: "Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" çadırıma uğradı. Gece çadırımda istirahat edip, uyudu. Uyanınca su istedi. Mübârek ellerini yıkadı ve mübârek ağzını çalkalayıp, suyunu çadırımın yanında bulunan bir dikenin dibine döktü.

Sabahleyin bakdık ki, oradan büyük bir ağaç yetişmiş. Kocaman meyveler vermişti. Meyvelerin kokusu anber gibi, tadı şeker gibi idi. O meyveleri aç kimse yese doyar, susuz kimse yese suya kanar, hasta olan yese sıhate kavuşurdu. Üzüntülü kimse yese neş'elenirdi. O ağacın yaprağından yiyen deve ve koyunlar hesâbsız süt verirdi.

Biz o ağacın adını mübârek ağaç koymuşduk. Çevredeki kabîleler, hastaları için onun meyvelerinden istemeye gelirlerdi. Bir seher vaktinde o ağacı yemişleri dökülmüş, yaprakları küçülmüş bir hâlde gördüm. Çok korktum ve üzüldüm. Bir de işitdim ki, Resûlullah'ın "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz vefât etmiş.

Bu hâdiseden sonra, aradan otuz sene geçti. Yine bir sabah vakti dışarı çıkıp baktım ki, o ağaç kökünden budaklarına kadar diken hâlini almış, meyveleri yere dökülmüştü. Hazret-i Alînin "kerremallahü vecheh" şehîd edildiği haberini işittik.

Bu hâdiseden sonra o ağaç artık meyve vermedi. Fakat yapraklarından faydalanıyorduk Bir gün baktım ki ağacın içinden hâlis kan akıyordu. Yaprakları solmuştu. Üzüntülü bir hâlde otururken, hazret-i Hüseyin "radiyallahü anh" şehîd edildi diye haber getirdiler.

Ondan sonra o ağaç kökünden kurudu ve belirsiz oldu."

Aile fertlerinin Medîne’ye gelişi

Server-i âlem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz ile Hazret-i Ebû Bekr hicret ettiklerinde çocuklarını Mekke’de bırakmışlardı.

Hazret-i Hadîce vâlidemizin vefâtından bir sene sonra Peygamber Efendimizle Hazret-i Âişe vâlidemiz Mekke’de iken nişanlanmışlardı. Fakat düğün henüz yapılmamıştı.

Hazret-i Âişe “radiyallahü anha” validemiz anlattı; Resûlullah Efendimiz bana;

- Ey Âişe! Sen, bana iki kere rüyamda gösterilmiştin. Galiba ben, yeşil ipekli bir kumaş parçasında senin resmini görmüştüm de bana; “Bu resmin sahibi müstakbel zevcedir” denilmişti, buyurdu.

Bu rüyâdan sonra Resûlullah babamla birlikte Medîne’ye hicret ettiği zaman, bizi ve kızlarını Mekke’de bırakmıştı.

Medîne’yi şereflendirince, âzâdlı kölesi Zeyd bin Hârise ile Ebû Râfî’i, iki deve ve ihtiyaçları olabilecek şeyleri satın almak üzere 500 dirhem harçlıkla bize gönderdi.

Babam da, Abdullah bin Üreykıt’ı iki-üç deve ile onların yanına katıp, annemi, beni ve kız kardeşim Esmâ’yı develere bindirerek göndermesini, kardeşim Abdullah’a mektup yazarak emretti.

Ben, annem Ümmü Rûmân ve Resûlullah’ın kerîmelerinden Hazret-i Fâtıma-tüz-zehrâ ve Ümmü Gülsüm, hâtonu Sevde ile Ümmü Eymen ve Üsâme, hep birlikte yola çıktık.

Kudeyd mevkiine vardığımızda, Zeyd, 500 dirhemle üç deve daha satın aldı. Kafileye Talha bin Ubeydullah da katıldı.

Minâ mevkiinden Beyd denilen yere ulaştığımız zaman, benim devem kaçtı. Ben, mahmilin içindeydim. Annem de yanımdaydı. Annem;

- Eyvah kızcağızım, eyvah gelinciğim! diyerek çırpınıyordu.

Allahü teâlâ, devemize sükûnet verdi de bizi kurtardı. Nihâyet Medîne’ye geldik. Ben, babamın ev halkı ile birlikte indim. Resûlullah Efendimizin ev halkı, odalarının önünde indi.”

Hazret-i Âişe vâlidemiz de, bir müddet babası Hazret-i Ebû Bekr’in evinde ikâmet buyurdular. Düğünleri Bedr gazâsından sonra yapıldı.

Ezân-ı Muhammedî

Mescid-i Nebî inşâ edildikten sonra, namaz vakitlerinde, vaktin girdiğini belirtecek ve müslümanları câmiye dâvet edecek bir usûl yoktu. Sâdece; “**Essalâtü Câmi’a** (Haydin namaza)” denilirdi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, bir gün Eshâbıyla istişare ederek, namaz vakitlerinde, mü’minlerin câmiye nasıl dâvet edilmesi gerektiğini sordular. Kimisi, namaz vakitlerini bildirmek için, Nasârâ gibi, nâkûs yâni çan çalalım; kimisi, yahudiler gibi boru çalınsın dediler. Kimisi de; “Namaz vakti ateş yakıp yukarı kaldıralım” diye fikirlerini söylediler. Resûlullah Efendimiz, hiç birini kabul etmedi.

Abdullah bin Zeyd bin Sa'lebe ve Hazret-i Ömer, rüyâda ezân okunmasını gördüler. Hazret-i Abdullah, Sevgili Peygamberimize gelip rüyasını şöyle anlattı:

- Yeşil bir şal ve peştemal bağlamış, eline çan almış bir kişi gördüm. Ona; “Elindeki çanı satar mısın?” diye sordum. Bana; “Ne yapacaksın?” dedi. “Namaz vakitlerini bildirmek için çalacağım” deyince, o zât; “Ben sana daha hayırlısını öğreteyim” dedi ve kibleye dönerek yüksek sesle; “Allahü ekber, Allahü ekber...” diye okumaya başladı. Bitirdikten sonra da; “Namaza kalkacağın zaman da” deyip, ezânı tekrar etti ve sonuna doğru, “Kad kâmet-is-salâtü” cümlesini ilâve etti.

Bunun üzerine, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Rüyâ haktır. O kelimeleri Bilâl’e öğret, okusun!** buyurdular.

Buna ezân ismi verildi.

Hazret-i Bilâl de, Mescid-i şerîfin yakınında bulunan yüksek bir dama çıkarak, ilk ezânı, öğretilen kelimelerle okudu.

Hazret-i Ömer, ezân sesini işitince, koşa koşa Resûlullah Efendimizin huzûruna geldi. Hazret-i Bilâl’in söylediği kelimeleri aynen rüyâsında gördüğünü arz etti. O gece, Eshâb-ı kirâmdan bir kısmı da aynı rüyâyı görmüşlerdi.

İşte bu sırada, Cumâ sûresi 9. âyet-i kerîmesi nâzil olup, vahy ile de bildirilmiş oldu.

Bilâl-i Habeşî, bir gün sabah namazı vaktinde Sevgili Peygamberimizin kapısı önünde;

- **Es-salâtü hayrun minennevm,** diye iki defa seslenmişti.

Bunu Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz beğendi.

- **Bilâl, bu ne güzel söz! Sabah ezânını okurken bunu da söyle,** buyurdular.

Böylece sabah ezânında bu söz de söylenmeye başladı.

Peygamber Efendimizin vefâtına kadar müezzinlik yapan Bilâl-i Habeşî’nin “radıyallahü anh”; sesi gür, çok güzel ve pek tesirliydi. O, ezân okumaya başlayınca, herkes büyük bir aşk ve vecd içinde dinleyip, kendinden geçerci. Ezân okurken herkesi ağlatırdı.

Eshâb-ı kirâmın, birbirlerini namaz vakitlerinde câmiye ezân-ı Muhammedî ile dâvet etmeleri, Medîneli müşrikler ile yahudilerin pek tuhafına gitti. Ezân okunurken alay ve eğlenceye alırlardı. Onların bu maskaralıklarına karşı, Allahü teâlâ, Kur’ân-ı kerîmde meâlen;

“Onlar, namaza ezân ile dâvette bulunduğunuz zaman, onu oyun ve eğlence edinirler. Bu da, onların aklı ermez bir kavim olmalarındandır”¹¹⁴ buyurdu.

**Seslendi ol müezzin, durdu kâmet eyledi,
Kâbe’ye döndü yüzün, hem de niyyet eyledi.**

**Duyunca ehl-i îmân, hürmet ile dinledi,
Sonra, namaza durup, Rabbe kulluk eyledi.**

Eshâb-ı soffa

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Mescid-i Nebî’nin kuzey duvarına hurma dallarıyla bir gölgelik yaptırdı. Burada Mekke’den hicret eden, malı-mülkü bulunmayan bekâr sahâbîlerin yatıp kalkmalarını emir buyurdu.

Bu bekâr sahâbîler ile Ensârın ve Muhâcirlerin fakîrleri, **Mescid-i nebî** yanındaki bu **Soffa** denilen büyük çardak altında yaşarlar, ilim öğrenmek ve öğretmekle uğraşırlardı.

Sayıları on ile dört yüz arasında değişirdi. Çok zaman yetmiş kişi olurdu. Bu sahâbîler, Resûlullah Efendimizin yanlarından hiç ayrılmaz ve sohbetlerinden hiç geri kalmazdı. Gece-gündüz Kur’ân-ı kerîm okurlar, ilim öğrenirler, hadîs-i şerîfleri hıfz ederlerdi. Günlerinin çoğunu oruç tutarak geçirirler; ibâdet ve tâattan bir an ayrılmazlardı.

Burada yetişenler, yeni müslûman olan kabîlelere gönderilirler, onlara Kur’ân-ı kerîmi ve sünnet-i şerîfleri, yâni dîn-i İslâm’ı öğretirlerdi. Pek ziyâde fazîletlere sâhib olan bu mübârek sahâbîler, büyük bir irfân ordusu idiler. Peygamber Efendimiz, onları çok sever, onlarla oturup sohbet ederler ve beraber yemek yerlerdi. Burada kalanlara **“Eshâb-ı soffa”** denirdi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz bir gün Eshâb-ı soffaya bakıp, son derece fakir olduklarını düşündüler. Böyle oldukları hâlde gönül rahatlığı ve parlaklığı ile ibâdet ediyorlardı.

Peygamber Efendimiz merhamet buyurup, onlara;

- Ey Soffa eshâbı! Size müjdeler olsun. Eğer ümmetimden, sizin içinde bulunduğunuz bu zor şartlara razı bir kimse kalmış olursa, o, elbette benim arkadaşlarımdandır, buyurdular.

Habîb-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem”, her şeyden önce bu seçkin Eshâbının ihtiyaçlarını temin eder, sonra Ehl-i beytininkini gidermeye çalışırlardı.

Ebû Hüreyre şöyle anlattı:

- Kendisinden başka ilâh olmayan Allahü teâlâyâ yemîn ederim ki, ben bâzen açlıktan karnımı yere dayar, bâzen de yerden aldığım bir taşı karnıma bastırırdım. Yine böyle bir hâlde idim. O gün Resûlullah’ın mescide geçtiği yolun üstünde oturmuştum.

O sırada âlemlere rahmet olarak gönderilen iki cihanın süsü, nûr saçarak yanıma geldiler. Hâlimi anlayıp gülümsediler ve;

- Yâ Ebâ Hüreyre! buyurdular.

- Canım sana fedâ olsun, buyur yâ Resûlallah! deyince;

- Benimle gel, buyurdular.

- Hemen peşlerinden yürüdüm. Hâne-i saâdetlerine girdiler. Evde bir bardak süt vardı.

- Haydi, Ehl-i soffa’ya git. Onları bana çağır, buyurdular.

- Onları çağırmak için giderken kendi kendime; bütün soffa ehline bir bardak süt nasıl yeter? Bana da bir yudum düşer mi ki?... diye düşünüyordum.

Onları çağırdım, saâdethâneye geldik, izin isteyip içeri girdik, uygun yerlere

oturduktan sonra, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Yâ Ebâ Hüreyre! Şu süt bardağını al, onlara ver!** buyurdular.

Ben de bardağı alıp, sıra ile arkadaşlarıma veriyordum. Her biri bardağı alıyor doyuncaya kadar içiyor, bana iade ediyordu. Herkesten aldığımda, bardağın hiç eksilmediğini, öylece sütle dolu olduğunu görüyordum. Bu şekilde, gelen bütün arkadaşlarıma takdim ettim. Hepsı içip doydular.

Sonra Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” bardağı alıp, bana gülümsediler ve;

- **Yâ Ebâ Hüreyre! Süt içmeyen bir ben kaldım, bir de sen. Haydi sen de otur, iç!** buyurdular. Oturup içtim.

- **Yine iç!** buyurdular, içtim. Efendimiz, bir kaç defa,

- **İç,** buyurdular.

Ben de her defasında içtim. Nihâyet;

- Anam-babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Artık içemiyeceğim. Seni hak din ile gönderen Allahü teâlâyâ yemîn ederim ki, iyice doydum, dedim.

- **Öyleyse bardağı bana ver,** buyurdular.

- Verdim. Allahü teâlâyâ hamd ve senâ ettikten sonra, Besmele çekerek sütü içtiler.

Mescidde Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin hiç bir sohbetini kaçırmadan ilim öğrenen bu mümtaz Eshâba karşı, Medîneli sahâbîler, benzeri görülmemiş şekilde muhabbet beslerlerdi.

Bir akşam, açlıktan dermanı kalmayan Soffa’dan bir sahâbî, Resûlullah Efendimizin huzûr-ı şerîflerine gelip, hâlini arz etti. Peygamber Efendimiz, hâne-i saâdetlerine, yiyecek bir şeyin olup olmadığını sordular.

- Şu anda evde yiyecek olarak sudan başka bir şey yok, cevâbını alınca, orada hazır bulunan Eshâbına;

- **Kim şu aç misafir eder?** buyurdular.

Eshâb-ı kirâmdan Medîneli biri, herkesten önce davranıp;

- Anam-babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Onu ben ağırlarım, dedi.

Misâfiriyile evine gidip hanımına;

- Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin misafirini ağırlayacak bir şeyler hazırla, dedi.

Hanımı;

- Şu anda evimizde çocukların yiyeceğinden başka bir şey yok, diye cevap verdi,

- Önce çocukları uyut. Sonra o yemeği getir, dedi.

Hazırlanan fakat ancak bir kişiye yetecek kadar olan yemeği alıp misâfirin odasına girdi. Sofrayı koyup buyur etti. Yemeğe beraber başladıktan sonra kalktı, lâmbayı düzeltiyormuş gibi yapıp söndürdü. Tekrar karanlıkta sofranın başına oturdu. Yiyormuş gibi hareketler yaparak, misâfirin doymasını bekledi. Misâfir doyduktan sonra sofrayı kaldırdı.

O gece, çocukları ile aç olarak sabahladılar. Sabahleyin Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin huzûr-ı şerîflerine gittiklerinde;

- **Allahü teâlâ bu geceki hareketinizden hoşnûd oldu,** buyurdular.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, Haşr sûresinin 9. âyet-i kerîmesini göndererek meâlen, **“Onlar (Ensâr), kendilerinde yoksulluk ve muhtaçlık olsa bile, (Muhâcirleri)**

kendi canlarından üstün tutarlar” buyurdu.

Mısra:

Her ne olursa olsun, dosttan konuşmak daha tatlı!

Hazret-i Câbir bin Abdullah’ın ölen iki oğlunun dirilmesi

Âlemlerin efendisi ve insanların rehberi Resûlullah’ı “sallallahü aleyhi ve sellem” her kim dâvet etse kabûl buyurlardı. Hazret-i Cabir bir gün Resûlullah Efendimizi yemeğe dâvet etmişti.

- **Falan gün gelirim**, buyurdular.

Zamanı gelince teşrîf etdiler.

Hazret-i Câbir, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin evine teşrîfiyle o kadar sevindi ki, karşılamak için sevinçle koşarken, su tulumunu devirdi ve su döküldü.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz içeri girip oturdu.

Hazret-i Câbir’in bir kuzusu vardı. Onu hemen kesip kebâb yapmak için hâzırladı. İki oğlu vardı. Büyük oğlu küçük oğluna,

- Babam kuzuyu nasıl kesdi, gel sana göstereyim, dedi.

Kardeşini bağlayıp bıçağı boğazına sürdü. Fakat, göstereyim derken, farkına varmadan kardeşini boğazlayıp ölümüne sebep oldu.

Hazret-i Câbir’in hanımı, çocuklarının bu hâlini görünce, büyük oğlunu yakalamak için peşinden koştu. Çocuk korkusundan kaçayım derken, kendisini evin damından aşağı bıraktı ve düşüp öldü.

Kadın çocuklarının ölmesinden dolayı feryâd edip ağlarsam, Resûlullah’ın “sallallahü aleyhi ve sellem” üzülmüne sebep olurum diye düşünerek sabr etdi, hiç ses çıkarmadı.

Çocuklarının ölüsü üzerine bir kilim örttü. Kimse onların öldüğünün farkına varmadı. Kendisi de belli etmemeye çalıştı. Fakat içi yanıyordu.

Hâzırlanan kebâbı pişirdi. Kocası hazret-i Câbir’e olan hâdiseyi hiç söylemedi.

Kuzu kebâbı hazır olunca Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin önüne getirip ikrâm ettiler.

O sırada Cebrâîl aleyhisselâm geldi,

- **Yâ Muhammed! Allahü teâlâ, Câbir’e oğullarını da sofraya getirmesini söylemenizi emr buyurdu**, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz hazret-i Câbir’e,

- **Oğullarını da sofraya getir**, buyurdular.

O da dışarı çıkıp hanımına,

- Oğlanlar nerededir? Resûlullah onların sofraya gelmelerini istiyor, dedi. Hanımı,

- Resûlullah’a onların burada olmadıklarını söyle, dedi.

Hazret-i Câbir durumu arz edince, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”,

- **Allahü teâlânın emridir. Onları muhakkak getirmen lâzımdır**, buyurdu.

Hazret-i Câbir tekrâr hanımının yanına varıp,

- Çocuklar nerede iseler mutlaka bulmamız lâzım. Allahü teâlânın emri böyle gelmiştir, dedi.

Zavallı, çâresiz hanım ağlayarak,

- Ey Câbir, oğlucuklarımızın ne olduğunu sana söylemeğe tâkatim yok, dedi.

Sonra ölü yatan çocuklarının üstündeki kilimi kaldırıp, onları gösterdi. Hazret-i Câbir iki oğlunun da ölmüş olduğunu görünce çok üzüldü. Hanımı ile birlikte Resûlullah'ın "sallallahü aleyhi ve sellem" huzûruna girip ağlaşmağa başladılar.

O sırada Allahü teâlâ Cebrâîl aleyhisselâmı Resûlullah'a "sallallahü aleyhi ve sellem" gönderip, çocukların başında duâ etmesini ve çocukları dirilteceğini bildirdi.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz kalkıp duâ etdi. Câbir bin Abdullah'ın her iki oğlu da Allahü teâlânın izniyle dirildi.

Gönüller Sultânının sohbeti

Fahr-i kâinat "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz, Eshâb-ı kirâmını yetiştirmek, olgunlaştırmak için, Mescid-i Nebî'de eşi benzeri bulunmayan sohbetler eder, Allahü teâlânın kendisine ihsân ettiği feyz ve bereketleri, onların kalblerine akıttırdı. Peygamber Efendimizin sohbetine katılmak şerefine nail olanlar, daha ilk sohbette kalblerinde büyük bir değişiklik hisseder ve pek yüksek ilâhî mârifetlere kavuşurlardı.

Bu sohbetlerin bereketiyle Eshâb-ı kirâm, başta Sevgili Peygamberimiz olmak üzere, bütün sahâbe arkadaşlarını canlarından çok sever hâle gelirlerdi.

Allahü teâlâ onları, âyet-i kerîmelerle medhetmiştir.

Onlar, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizin huzûr-ı şerîflerinde; sanki başlarına kuş konmuş da, hareket edince uçacakmış gibi pek edebli ve çok dikkatli dururlardı. Böylece, Eshâb-ı kirâm peygamberlerden ve büyük meleklerden sonra mahlûkâtın en efdali ve en üstünü oldular.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz, Eshâbına, dinimizin emir ve yasaklarını inceden inceye anlatır, öğretirlerdi. İmânın, İslâm'ın şartları, namaz, oruç, hac, zekâta âit bütün hükümler; âyet-i kerîmelerin tefsîrleri; harâm ve helâl olan yiyecekler, giyecekler; yemin, adak, keffâretler, alış-veriş bilgileri; yeme-iç-me, giyinme, görüşme-konuşma, selâmlaşma âdâbı, komşuluk, akrabâlık ve dostluk münâsebetleri; evlenme, nafaka, verâset ve mîras hükümleri; dâvalar, cezalar, anlaşma ve ortaklıklar; sağlık, sıhhat bilgileri; düşmanla çarpışma, harp hukuku... gibi a'dan z'ye uhrevî ve dünyevî, dîn-i İslâm'a ait bütün bilgileri herkesin anlayacağı şekilde anlatır, önemli gördükleri bir hususu, üç defa tekrar ederlerdi.

Kadınlara ait bilgileri de, mübârek zevceleri vasıtasıyla öğretirlerdi.

Cibrîl hadîs-i şerîfi

Müslümanların kahraman imâmı, Eshâb-ı kirâmın yükseklerinden, hep doğru söyleyici olmakla meşhûr, sevgili büyüğümüz Ömer bin Hattâb "radiyallahü anh" buyuruyor ki:

- **Öyle bir gün idi ki**, Eshâb-ı kirâmdan bir kaçımız, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizin huzûrunda ve hizmetinde bulunuyorduk. O gün, o saat, öyle şerefli, öyle kıymetli ve hiç ele geçmez bir gün idi. O gün, Resûlullah'ın sohbetinde, yanında bulunmakla şereflemek, rûhlara gıdâ olan, canlara zevk ve safâ veren

cemâlini görmek nasîb olmuştu.

O vakit, ay doğar gibi bir zât yanımıza geldi. Elbisesi çok beyaz, saçları pek siyah idi. Üzerinde; toz, toprak, ter gibi yolculuk alâmetleri görünmüyordu. Resûlullah’ın Eshâbı olan bizlerden, hiç birimiz onu tanımıyorduk. Yâni, görüp bildiğimiz kimselerden değildi. Resûlullah’ın huzûrunda oturdu. Dizlerini, mübârek dizlerine yanaştırdı.

O zât-ı şerîf, ellerini Resûl-i ekrem Efendimizin mübârek dizleri üzerine koydu ve;

- **Yâ Resûlallah! Bana İslâmiyet’i, müslümanlığı anlat,** dedi.

Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz de buyurdu ki:

- **İslâm’ın şartlarından birincisi, “Kelime-i şehâdet” getirmektir.**

(Kelime-i şehâdet getirmek demek,

- **Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü, söylemektir.** Yâni;

- Yerde ve gökte, O’ndan başka ibâdet edilmeye ve tapılmaya lâayık hiç bir şey ve hiç bir kimse yoktur. Hakîkî mâbud, ancak Allahü teâlâdır demesi ve buna kalb ile kesin olarak inanmasıdır. Ve yine;

- O, gül renkli, beyaz kırmızı, parlak, sevimli yüzlü, karakaşlı ve kara gözlü, mübârek alnı açık, güzel huylu, gölgesi yere düşmez ve tatlı sözlü, Arabistan’da Mekke’de doğduğu için Arab denilen, Hâşimî evlâdından Hazret-i Abdullah’ın oğlu Muhammed aleyhisselâm, Allahü teâlânın kulu ve resûlü yâni peygamberidir, demesidir.)

- **Vakti gelince namaz kılmaktır. Malın zekâtını vermektir. Ramazân-ı şerîfde her gün oruç tutmaktır. Gücü yetenin ömründe bir kerre hac etmesidir.**

O zât, Resûlullah’dan bu cevapları işitince;

- **Doğru söyledin yâ Resûlallah!** dedi.

Biz dinleyiciler;

- Hem soruyor, hem de onu tasdik ediyor! diye onun bu sözüne şaşıktık.

(Cebraîl aleyhisselâm, islâmın ve îmânın şartlarını elbette biliyordu, fakat bunu Eshâb-ı kirâma öğretmek istiyordu).

Bu zât yine;

- **Yâ Resûlallah! İmânın ne olduğunu da bana bildir,** dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” de, îmânın belli altı şeye inanmak olduğunu şöyle bildirdi:

- **Önce, Allahü teâlâyâ, meleklerine, kitaplarına, resûllerine, âhîret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allahü teâlâdan olduğuna inanmaktır.**

O zât, yine;

- **Doğru söyledin,** diyerek tasdik etti... Sonra tekrar;

- **Yâ Resûlallah! İhsânın ne olduğunu da bana bildir,** dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Allahü teâlâyâ, O’nu görüyormuşsun gibi ibâdet etmendir. Çünkü her ne kadar sen O’nu görmüyorsan da, O seni muhakkak görür,** buyurdu.

O zât tekrar;

- **Yâ Resûlallah! Bana kıyâmetten haber ver!** dedi.

Resûl aleyhisselâm;

- **Bu meselede sorulan, sorandan daha âlim değildir,** buyurdular.

O zât tekrar;

- **O hâlde onun alâmetlerini bildir,** dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz,

- **Câriyelerin efendilerini doğurması, yalın ayak, çıplak, yoksul çobanların (zengin olarak) yüksek bina yapmakta birbirleriyle yarış ettiklerini görmendir,** buyurdu.

Bundan sonra dönüp gitti.

Resûlullah, bana dönüp;

- **Ey Ömer! Soran kişinin kim olduğunu biliyor musun?** diye sordular.

- Allahü teâlâ ve Resûlü daha iyi bilir, dedim.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **O Cibril (Cebrâil) idi. Sizlere dîninizi öğretmek için geldi,** buyurdular.

Peygamber Efendimiz, Eshâbına, dindeki derecelerine göre, anlayacakları şekilde anlatırlardı. Eshâb-ı kirâmın en yükseklerinden olan Hazret-i Ömer, o kadar yüksek idi ki, Resûlullah Efendimiz; **“Ben peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra peygamber gelmeyecektir. Eğer, benden sonra peygamber gelseydi, Ömer peygamber olurdu”** buyurdu.

(Cebrâil aleyhisselâmın insan şeklinde gelmesi, Resûlullah Efendimizle dizdize oturması mühim bir şeyi bildirmek için idi. Yâni, din bilgisi öğrenmek için utanmanın doğru olmadığını ve üstâda gurur, kibir yakışmayacağını göstermek için idi. Herkesin, dinde öğrenmek istediklerini, muallimlere serbestçe ve sıkılmadan sorması lâzım geldiğini, Cebrâil aleyhisselâm, Eshâb-ı kirâma, bu hâli ile anlatmak istiyordu. Çünkü din öğrenmekte utanmak ve Allahü teâlânın hakkını ödemekte ve öğretmekte ve öğrenmekte sıkılmanın doğru olmadığını gösteriyordu.

Hazret-i Ömer “radiyallahü anh” o günün şerefini, kıymetini anlatabilmek için; **“öyle bir gün idi ki...”** buyurdu. Tabi ki Cebrâil aleyhisselâmı insan şeklinde görmek, onun sesini işitmek, kulların muhtâc olduğu bilgiyi, gâyet güzel ve açık olarak, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin mübârek ağzından işitmek nasîb olan bir gün elbette çok şerefli ve pek kıymetlidir.)

Sevgili Peygamberimiz, Eshâbına dînî bilgileri öğrettiği gibi, dâvâlara bakıyor, şahidlerini dinleyip en güç anlaşmazlıkları netîceye bağlayarak hâlleliyor, İslâm’ı tanıtmak ve yaymak, bir kişiyi daha Cehennem ateşinden kurtarmak için büyük gayret sarf ediyor, hâl ve hareketleriyle insanlara örnek oluyor, mü’minleri müşriklerin şerrinden korumak için de gerekli tedbirlerin alınmasını sağlıyordu.

Selmân-ı Fârisî’nin müslüman olması

Gün geçtikçe İslâm’ın nûru yayılmaya, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin mübârek ismi işitilince kalblerde yer tutmaya başladı. O’nun gelmesini hasretle bekleyen ilim ehli kimseler, arayış içinde ve heyecanla Medîne’ye koşarak, îmân etmekle şerefleniyorlardı.

Bunlardan birisi de Selmân-ı Fârisî hazretleri idi. O, müslüman olmasını şöyle anlatmıştır:

- Ben Fâris'in (İran), İsfahan şehrinin Cey köyündenim. Babam köyün en zengini olup, arazimiz ve malımız çoktu. Evin yegâne çocuğu ve babamın tek sevgilisi idim. Bunun için beni kız gibi yetiştirirdi. Evden çıkmama izin vermezdi.

Mecûsî olduğu için, bana mecûsîliği istediği şekilde eksiksiz olarak öğretti. Evde devamlı bir ateş yanar, biz de ona tapar, secde ederdik.

Babamın malı ve mülkü çok olduğu için, beni bir ara dışarıya çıkardı ve;

- Yavrum! Ben öldüğüm zaman bu malların sahibi sen olacaksın, onun için, git mallarını ve arazilerini tanı, dedi. Ben de

- Peki, deyip bahçelerimizi dolaştım.

Bir gün tarlalara bakmaya gittiğimde, bir kiliseye rastladım. Hıristiyanların seslerini işittim, yanlarına gidince içerde ibâdet ettiklerini gördüm. Ben, daha önce öyle bir şey görmediğimden, hayrette kaldım. Çünkü bizim ibâdetimiz ateş yakıp, ona secde etmekten başka bir şey değildi. Onlar ise, görünmeyen bir Allah'a ibâdet ediyorlardı. Kendi kendime;

- Vallahi bunların dîni haktır ve bizimki bâtıldır, dedim.

Akşama kadar onları merakla seyrettim. Daha tarlalarımıza gitmeden karanlık basmaya başladı. Onlara;

- Bu dînin aslı nerededir? deyince;

- Şam'dadır, dediler. Sonra;

- Şam'a gitsem beni de kabul ederler mi? diye sorduğumda;

- Evet kabul ederler, diye cevap verdiler.

- Sizlerden, yakında Şam'a gidecek kimseler var mıdır? diye sorunca; bir müddet sonra bir kervanın gideceğinden bahsettiler. Konuştuğum kimseler az olup, Şam'dan İsfahan'a gelmişlerdi.

Ben bunlarla meşgûl iken eve gitmekte geciktim. Benim dönmediğimi gören babam, beni aramaya başlamış ve adam göndermiş. Aramışlar bulamamışlar. Onlar telâş içinde iken eve döndüm. Babam;

- Bu zamana kadar nerede idin? Seni aramadığımız yer kalmadı, dedi. Ben de;

- Babacığım! Ben bugün tarlaları dolaşmaya çıkmıştım. Fakat yolda bir hıristiyan kilisesine rastladım. İçeri girdim. Baktım ki; görmedikleri ve her şeye hâkim ve kâdir olan bir Allah'a îmân ediyorlar. Onların ibâdetlerine şaşıtm kaldım. Akşama kadar onları seyrettim. Onların dîninin hak olduğunu anladım, dedim. Bunu duyan babam;

- Ey oğlum! Yanlış düşünüyorsun, babalarının ve dedelerinin dîni, onların dîninden daha doğrudur. Onların dîni bozuktur. Sakın aldanma ve inanma! dedi. Ben de;

- Hayır, onların dîni bizimkinden daha hayırlıdır ve onlarınki hak, bizimki bâtıldır, dedim.

Babam, buna çok kızdı ve beni el ve ayaklarımdan bağlayıp eve hapsetti.

Bu durumda iken, devamlı Şam'a gidecek kervandan haber beklerdim. Nihâyet hıristiyan râhiplerin, kervanı hazırladıklarını öğrendim. İplerimi çözüp kaçtım ve kervanın bulunduğu kiliseye gittim. Buralarda duramayacağımı anlattım ve kervana katılarak Şam'ın yolunu tuttum.

Şam'da hıristiyan dîninin en büyük âlimini sordum. Bana birini târif ettiler, onun

yanına gidip hâlimi anlattım. Yanında kalmak istediğimi, kendisine hizmet edeceğimi söyleyip, hristiyanlığı öğretmesini, Allahü teâlâyı tanıtmasını rica ettim. Kabul etti. Artık ona hizmet etmeye, kilisenin işlerini yapmaya başladım. O da bana hristiyanlığı öğretiyordu.

Fakat sonradan onun kötü kimse olduğunu anladım. Çünkü hristiyanların, fakirlere vermek için getirdikleri sadaka, altın ve gümüşleri saklar, muhtaçlara vermezdi. Tam yedi küp altın ve gümüş biriktirmişti. Bunu benden başka bilen yoktu.

Bir müddet sonra vefât etti. Hristiyanlar defin için toplandılar. Onlara;

- Neden buna bu kadar hürmet ediyorsunuz, o hürmete lâayık bir insan değildir! dedim.

- Sen bunu nereden çıkarıyorsun? dediler ve bana inanmadılar.

Ben de biriktirdiği altınların yerini gösterdim. Yedi küp altını ve gümüşü çıkardılar, sonra;

- Bu, defne ve teçhize lâayık bir kimse değildir, diyerek bir yere atıp üzerini taşla örttüler. Yerine başka birisi geçti.

Bu zât gerçekten ilim sahibi zâhid bir kimse olup, dünyâyâ hiç ehemmiyet vermezdi. Âhirete tâlib bir kimse idi ve hep âhiret için çalışır, gece-gündüz dâima ibâdet ederdi. Onu çok sevdim ve uzun zaman yanında kaldım. Hizmetini severek yaptım. Birlikte ibâdet ederdik. Bir gün ona;

- Ey benim efendim! Uzun zamandan beri yanınızdayım ve sizi çok sevdim. Çünkü Allahü teâlânın emirlerine itâat ediyor ve men ettiklerinden kaçıyorsunuz. Vefât ettiğiniz zaman, ben ne yapayım bana ne tavsiye edersiniz? diye sordum. Cevap olarak;

- Oğlum, Şam'da insanları ıslâh edecek bir kimse kalmadı. Kime gitsen seni ifsâd eder, bozar. Fakat Musul'da bir zât vardır, Onu bulmanı tavsiye ederim, dedi.

Vefât edince, Musul'a geçtim, târif ettiğî zâtı buldum ve başımdan geçenleri anlattım. Hizmetine kabul etti. O da, diğîr zât gibi çok kıymetli, dünyâyâ düşkün olmayan ve devamlı ibâdet eden bir kimse idi. Ona da uzun zaman hizmet ettim. Fakat bir gün hastalandı.

Vefât zamanı, aynı soruları ona da sordum. Bana Nusaybin'de bir zâtı tavsiye etti. Vefâtı üzerine derhâl Nusaybin'e gittim. Söylediğî kimseyi bulup, yanında kalmak istediğimi bildirdim. Kabul etti, bir müddet de onun hizmetinde bulundum. Hastalanınca, beni başka birine göndermesini söyledim.

Bu sefer bana Amuriye adlı Rum şehrinde bulunan başka bir zâtı tarif etti. Vefâtından sonra Amuriye'nin yolunu tuttum. Söylediğî bu şahsı da bulup, hizmetine girdim ve uzun zaman kaldım.

Onun da vefâtı yaklaştı. Beni birine havale etmesini rica edince;

- Vallahi şimdi böyle bir kimse bilmiyorum. Fakat âhir zaman peygamberinin gelmesi yaklaştı. O, Arablar arasından çıkacak, vatanından hicret edip, taşlık içinde hurması çok bir şehre yerleşecek. Hediye kabul eder, sadakayı kabul etmez. İki omuzu arasında nübüvvet mührü vardır, diyerek alâmetlerini saydı.

Bu zât da vefât edince, söylediklerine uyarak Arab diyarına gitmeye karar verdim.

Amuriye’de çalışıp, bir kaç öküz ile bir mikdâr koyun sahibi olmuştum. Benî Kelb kabîlesinden bir kâfile, Arab beldesine gidecekti. Onlara;

- Bu sığır ve koyunlar sizin olsun, beni Arab vilâyetine götürün! deyince, teklimi kabul edip yanlarına aldılar. Vâdiy-ül-kurâ denilen yere gelince, ihanet edip, köledir diyerek beni bir yahudiye sattılar.

Yahudinin bulunduğu yerde hurma bahçeleri gördüm.

“Âhir zaman peygamberinin hicret edeceği yer herhâlde burasıdır” diye düşündüm. Fakat bir türlü ısınmadım. Bu yahudiye bir müddet hizmet ettim. Sonra beni amcasının oğluna sattı. O da alıp Medîne’ye getirdi.

Medîne’ye varınca, burasını önceden görmüş gibi ısındım. Artık günlerim Medîne’de geçiyor, beni satın alan yahudinin bağında bahçesinde çalışıp, hizmetini görüyordum. Bir taraftan da asıl maksadıma kavuşmanın sabırsızlığı içinde idim.

Bir gün, bir hurma ağacına çıkmış çalışıyordum. Sahibim, biri ile bir ağacın altında konuşuyordu. Bir ara;

- Evs ve Hazrec kabîleleri helâk olsunlar. Mekke’den bir kimse Kubâ’ya geldi. Peygamber olduğunu söylüyor. Bu kabîleler de O’nu kabûl edip dinine giriyorlar, diye konuştular.

Ben bu sözleri işitince, kendimden geçer gibi oldum. Derhâl aşağı inip, o şahsa;

- Ne diyorsun? dedim. Sahibim bana;

- Neyine lâzım, neden soruyorsun, sen işine bak! diyerek bir tokat vurdu.

O gün akşam olunca, bir miktar hurma alıp, hemen Kubâ’ya vardım. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin yanına girip;

- Sen sâlih bir kimsesin, yanında da fakirler vardır. Bu hurmaları sadaka getirdim, dedim.

Resûlullah Efendimiz, yanında bulunan Eshâba;

- **Geliniz hurma yiyniz**, buyurdu.

Onlar yediler. Fakat kendisi hiç yemedi. Kendi kendime;

- **İşte alâmetin biri budur. Sadaka kabul etmiyor**, dedim.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz Medîne’yi teşrif ettikten sonra bir mikdar hurma daha alıp, Resûlullah’a getirdim.

- **Bu, hediye**, dedim.

Bu defa yanındaki Eshâb ile birlikte yediler.

- **İşte ikinci alâmet de çıktı**, dedim.

Götürdüğüm hurma yirmi beş civarında idi. Hâlbuki yenen hurma çekirdekleri bin kadardı. Resûlullah Efendimizin mucizesiyle hurma artmıştı. Kendi kendime;

- **Bir alâmet daha gördüm**, dedim.

Resûlullah’ın yanına tekrar gitmiştim. Cenaze defnediyorlardı. Nübüvvet mührünü görmeyi arzu ettiğim için iyice yaklaştım.

Benim muradımı anlayıp, gömleğini kaldırdı. Mübârek sırtı açılınca, nübüvvet mührünü gördüm; hemen öptüm ve ağladım.

O anda **Kelime-i şehâdeti söyleyerek müslüman oldum**.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize, başımdan geçen hâdiseleri anlattım. Hoşlarına gitti. Bunları Eshâb-ı kirâma da anlatmamı emir buyurdular.

Eshâb-ı kirâm toplandı, ben de başımdan geçenleri en ince teferruatına kadar anlattım...”

Selmân-ı Fârisî “radıyallahü anh” î mânâna gelmek se’âdetine kavuşunca, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” onun ne söylediğini anlamak için fârisî bilen bir tercümân istedi. Fârisî ve arabî bilen bir yehûdî tüccâr buldular.

Selmân-ı Fârisî “radıyallahü anh”, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizi medh ediyor, yehûdî kavmini de kötülüyordu.

Tercüman olan yehûdî, kavminin kötülenmesine kızdığı için Peygamber Efendimize farklı söyleyerek,

- Bu kişi size düşmândır. Size kötü sözler söylüyor, size hakaret ediyor, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz hayret etdi. O sırada Cebrâîl aleyhisselâm gelip, Selmân-ı Fârisînin “radıyallahü anh” ne dediğini bildirdi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” o yehûdîye Selmân-ı Fârisînin “radıyallahü anh” söylediklerini birer birer açıkladı.

Yehûdî,

- Yâ Muhammed, sen onun lisânını biliyordun da beni neden istedin, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz,

- **Bilmiyordum. Fakat, Cebrâîl aleyhisselâm geldi ve ta’lîm eyledi,** buyurdu.

Yehûdî,

- Ey Muhammed! Bundan önce seni yalanlardım. Şimdi anladım ki, sen Allahın Resûlüsün. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve enneke Resûlullah, diyerek müslümân oldu.

Bundan sonra Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Cebrâîl aleyhisselâma,

- **Selmâna arab lisânını ta’lîm eyle,** buyurdu.

Cebrâîl aleyhisselâm,

- **Gözünü yumsun ve ağzını açsın,** dedi.

O da öyle yaptı. Ağzının suyundan onun ağzına koydu. O ânda Selmân-ı Fârisî “radıyallahü anh” arabî konuşmağa başladı.

Selmân-ı Fârisî, müslüman olduktan sonra, köleliğe bir müddet daha devam etti. Sevgili Peygamberimizin;

- **Kendini kölelikten kurtar yâ Selmân,** buyurması üzerine, sâhibine gidip, âzâd olmak istediğini söyledi.

Buna zorla razı olan yahudi, üç yüz hurma fidanı dikerek yetiştirip, hurma verir hâlâ getirmesi ve binaltıyüz dirhem altın (bir rivâyetde dörtbin dirhem kadar gümüş) vermesi şartıyla kabul etti.

Bunu, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize haber verdi. O da, Eshâbı’na;

- **Kardeşinize yardım ediniz,** buyurdu.

Onun için üç yüz hurma fidanı topladılar. Resûlullah Efendimiz;

- **Bunların çukurlarını hazır edip, tamam olunca bana haber ver,** buyurdu.

Çukurları hazırlayıp, haber verince, teşrif edip fidanları kendi mübârek elleriyle dikti. Bir tanesini de Hazret-i Ömer dikmişti. Hazret-i Ömer’in diktiği hâriç, hepsi Allahü teâlânın izni ile o sene hurma verdi. Resûlullah Efendimiz o bir taneyi de söküp, kendi mübârek eli ile yeniden dikti ve diktiği anda hurma verdi.

Selmân-ı Fârisî hazretleri anlattı ki:

- Bir gün, bir zât beni arıyor ve;

- Selmân-ı Fârisî Mükâteb-i fakîr (efendisi ile hürriyetine kavuşmak için belli bir miktarda anlaşılan köle) nerededir? diye soruyordu. Beni buldu ve elinde bulunan yumurta büyüklüğündeki altını verdi. Bunu alıp Peygamber Efendimize gittim ve durumu arzettim.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz,

- **Bu altını al borcunu öde!** buyurdu. Ben;

- Yâ Resûlallah! Bu altın yahudinin istediği ağırlıkta değil, dedi.

Sonra Resûlullah Efendimiz o altını alıp, mübârek dilinin üzerine sürdü.

- **Al bunu! Allahü teâlâ bununla senin borcunu edâ eder,** buyurdu. Allah hakkı için o altını tarttım, istenilen kadardı. Onu da götürüp verdim. Böylece kölelikten kurtuldum.

Selmân-ı Fârisî bugünden sonra, Eshâb-ı soffâ arasına katıldı.

Kuru Hurma ağacının yeşerip taze hurma vermesi

Bir gün Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, hazret-i Ebû Bekr, hazret-i Ömer, hazret-i Osmân ve hazret-i Alî “radiyallahü anhüm ecma’in” ile birlikde Ebû Heysem bin Teyhân’ın evine gittiler. Ebû Heysem,

- Hoş geldiniz yâ Resûlallah ve eshâbı! Evimi şereflendirseniz de size ikrâmda bulunsam diye dâimâ arzû ederdim. Bugün ise evimde az bir yiyecek vardı. Fakat onu komşulara verdim, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz buyurdu ki,

- **Çok iyi yapmışsın, Cebrâîl aleyhisselâm bana komşu hakkında o kadar çok vasiyyetlerde bulundu ki, komşuların birbirlerine mîrâscı olacağını zan etdim!**

Evin bağçesinde bir hurma ağacı görüp,

- **Yâ Ebâ Heysem, izin verir misin şu hurma ağacından hurma toplayalım,** buyurdu.

- Yâ Resûlallah! O hurma ağacı hiç hurma vermedi. Ama siz bilirsiniz, diye arz etti.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz,

- **Allahü teâlâ o ağaçdan çok hurma verecektir,** buyurdu. Sonra Hazret-i Alî’ye “radiyallahü anh”,

- **Bir bardak su getir,** buyurdu.

Hazret-i Alî “radiyallahü anh” bir bardak su getirdi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” bardakdaki suyun bir kısmını içti. Bir kısmını da mübârek ağzında çalkalayıp, o hurma ağacının üzerine döktü. Hemen o ânda ağacın üzerinde hurma salkımları görüldü. Hurmaların bir kısmı tâze, bir kısmı kuru idi. Hurmaları topladılar. Tam yetecek kadardı.

Sonra Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” buyurdu ki,

- **Bu Allahü teâlânın size kıyâmet gününde vereceği ni’metlerdendir.**

Abdurrahmân el-Anberî şöyle anlatmıştır:

Bir arefe günü Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” hazret-i Ömer’e “radiyalahü anh”,

- **Ya Ömer! Sana acâib bir haber vereyim mi?** buyurdu.

- Buyurun ya Resûlallah, dedi.

“Bu gece dışarıya çıkmıştım. Yanıma bir deve yaklaştı, bana, (Esselâmü aleyke yâ Resûlallah) dedi. Ben, Allahü teâlâ sana bereketler versin dedim. Dedi ki, (Yâ Resûlallah! Benim anam Kureyş’ten bir kişinin devesiydi. Sütünü sağacağı zaman yem verir doyururdu. Sağmayacağı zaman hiç birşey vermezdi. Ben onun beşinci yavrusuyum. Câhiliyye zamanında bir deve beş def’a doğurursa, beşinci yavrusunu putlar için ayırıp ona binmezler ve yük yüklemezlerdi. Beni köylüler emanet olarak verdiler. Onlardan kaçtım. Kırlarda otladım. Otlar bana, (Önce bana gel, bana gel, sen Muhammed’insin) diye seslenirlerdi. Geceleyin yurtıcı hayvânlar, (Ona dokunmayın, o Muhammed’indir “sallallahü aleyhi ve sellem”) derlerdi. Allahü teâlâ beni sana kavuşturuncaya kadar böyle oldu) dedi. Sâhibinin adı nedir dedim. (Gadbâdır) dedi. Ona sâhibinin adını verdim.”

Resûlullah’ın “sallallahü aleyhi ve sellem” vefâtı yaklaştığı sırada Gadbâ, Efendimize arz etti ki,

- Bana ne vasiyyet edersiniz yâ Resûlallah?

- **Sen kızım Fâtıma’nınsın, sana dünyâda ve âhirette o binecektir,** buyurdu.

Gadbâ,

- Bana senden başkasının binmesini istemezdim, deyince,

- **Sana kızım Fâtıma’dan başkası binmez,** buyurdu.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin vefâtından sonra hazret-i Fâtıma “radiyalahü anhâ” bir gece dışarı çıkmıştı. Gadbâ selâm verip,

- Ey Resûlullah’ın kızı! Artık dünyâdan ayrılma zamanım yaklaştı. Resûlullah’ın vefâtından sonra yiyeceğe ve içeceğe hiç ihtiyâç duymadım, dedi.

Bu hâdise (**Şeref-ül-Mustafâ**) kitâbında bildirilmiştir.

Melekler dinlemek için gelirdi

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz Kur’ân-ı kerîmi öyle güzel, öyle tatlı ve tesirli okurdu ki, O’nu dinleyen gayr-i müslimler de hayran kalırlardı. O’nu dinleyerek müslüman olanların sayısı çoktu.

Hazret-i Berâ bin Âzib anlattı ki:

“Bir yatsı namazından sonra Resûlullah Efendimizi, Tîn sûresini okurken dinlemiştim, öyle güzel okuyordu ki, sesi ve okuyuşu O’ndan daha mükemmel olan bir kimse dinlemiş değildim.”

Eshâb-ı kirâm arasında sesi çok güzel olan, Kur’ân-ı kerîmi okurken ağlayan ve ağlatanlar pek çoktu. Bunlardan birisi, Üseyd bin Hudayr idi.

Bir gece, atını yanına bağlayıp, Bekara sûresini okumaya başladı. Okurken at birden bire ürküdü. Hazret-i Üseyd sustu, at sâkinleşti. Okumaya başladı, at yine ürküdü. Susunca sâkinleşti. Tekrar okumaya başlayınca, yine ürküdü. Üseyd bin Hudayr’ın oğlu Yahya, ata yakın bir yerde yatıyordu. Atın, çocuğa bir zarar vermesinden endişe

ederek, okumayı bıraktı. Gökyüzüne baktığında, beyaz bulut gölgesine benzeyen bir sisin içinde, kandil gibi parıldayan şeyler farketti. Okumayı kesince, o parıldayan şeylerin semaya doğru yükselerek gittiğini gördü.

Sabah olunca, Sevgili Peygamberimizin huzûr-ı şerîflerine gidip, başından geçenleri anlattı. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Onların ne olduğunu biliyor musun?** diye sorunca, Hazret-i Üseyd;

- Anam-babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Bilmiyorum, diye cevap verdi. Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

- **Onlar melekler idi. Senin sesine yaklaşmışlardı. Eğer okumaya devam etseydin, sabaha kadar seni dinlerler, insanlar da onları görür ve seyrederdiler. Onlar, halkın gözlerinden gizlenmezlerdi.**

Kur’ân-ı kerîmi pek yanık okuyanlardan biri de Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk idi. Namaz kılariken okumaya başlayınca, kendini tutamaz, mübârek gözlerinden yaşlar boşanırdı. Görenler bu hâline hayran olurlardı.

Bir gün müşrikler toplanıp;

- Bu kimse, peygamberin getirdiklerini yanık yanık okuyarak ağlıyor. Çocuklarımız ve kadınlarımızın onun bu hâline meftun olup, müslüman olmalarından korkuyoruz, demişlerdi.

Abdullah bin Selâm’ın müslüman olması

Sevgili Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” mübârek cemâlini göreyek, O’na âşık olanlardan, mübârek sözlerini ve okuduğu Kurân-ı kerîmi dinleyince, hayran kalıp müslüman olanlardan biri de Abdullah bin Selâm hazretleridir.

Tevrât ve İncil’i iyi bilen Abdullah bin Selâm, îmân etmeden önce bir yahudi âlimi idi. Kendisi, müslüman oluşunu şöyle anlattı:

- Ben Tevrât’ı ve izahlarını babamdan okuyup öğrenmiştim. Bir gün babam, âhir zamanda gelecek olan peygamberin sıfatları, alâmetleri ve yapacağı işleri bana anlattı ve;

- Eğer O, Hârûn evlâdından gelecek olursa, O’na tâbi olurum; yoksa tâbi olmam! dedi ve Resûlullah Efendimizin Medîne’ye gelişinden önce öldü.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin Mekke’de nübüvvetini îlân ettiğini işittiğim vakit, O’nun sıfatlarını, ismini ve geleceği vakti biliyordum ve O’nu gözleyip duruyordum. Resûlullah’ın Medîne yakınında Kubâ denilen yerdeki Amr bin Avfoğullarının evinde misâfir olduğunu birinden öğreninceye kadar bu hâlimi yahudilerden saklayıp sustum.

Bir gün bahçemde hurma ağacından yaş hurma toplarken, Nâdiroğullarından birisi,

- Bugün, Arabların adamı geldi, diye bağırdı.

Beni bir titreme almıştı. Hemen;

- **Allahü ekber**, diyerek tekbir getirdim.

O anda halam Hâlîde binti Hâris, ağacın altında oturuyordu. Çok yaşlı bir kadındı. Tekbirimi işitince;

- Allah elini boşa çıkarsın ve seni umduğuna kavuşturmasın. Vallahi sen, Mûsâ

bin İmrân'ın geleceğini işitseydin bundan fazla sevinmezdin! diyerek bana çıkıştı. Ona;

- Ey hala! O, vallahi Mûsâ bin İmrân'ın kardeşidir ve O'nun gibi bir peygamberdir. O'nun yolundadır ve O'nun gönderildiği tevhd ile gönderilmiştir, dedim.

Bunun üzerine bana;

- Ey kardeşimin oğlu! Yoksa O, kıyâmete yakın gönderileceği bize bildirilen peygamber midir? dedi.

- Evet, dedim,

- Öyleyse haklısın, dedi.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz Medîne'ye hicret ettiği zaman, O'nu görmek için hemen halkın arasına karıştım. Mübârek cemâlini, nûrlu yüzünü görür görmez;

- **O'nun yüzü yalancı bir yüz olamaz!** dedim.

Resûlullah Efendimiz toplanan insanlara İslâmiyet'i anlatıyor, nasihatler veriyor-du. Burada Resûlullah'dan işittiğim ilk hadîs-i şerîf şudur:

"Selâmı aranızda yayınız, aç kimseleri doyurunuz, sıla-i rahm yapınız (yakın akrabaları ziyâret ediniz), insanlar uykuda iken namaz kılınız. Böylece Cennet'e selâmetle gidersiniz."

Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem", beni nübüvvet nûru ile tanıyıp;

- **Sen, Medîne âlimi ibn-i Selâm mısın?** buyurdu. Ben de;

- Evet, deyince Sevgili Peygamberimiz;

- **Yaklaş**, buyurarak, şu suâli sordu:

- **Ey Abdullah! Allahü teâlâ için söyle! Tevrat'ta benim vasıflarımı okuyup öğrenmedin mi?**

Ben de;

- Allahü teâlânın sıfatları nelerdir, söyler misiniz? dedim.

Bu suâle karşılık, Resûlullah biraz bekledi ve Cebrâil aleyhisselâm İhlâs sûresini indirdi:

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizin okuduğu bu sûreyi işitince, Peygamberimize hemen:

- Evet yâ Resûlallah! Doğru söylüyorsun, şehâdet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. Sen O'nun kulu ve Resûlüsün, diyerek Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldum.

Sonra;

- Yâ Resûlallah! Yahudiler; insanı hayrete düşürecek kadar yalan söyleyen, asılsız isnâd ve iftirâlarda bulunan zâlim bir millettir. Eğer sen benim seciye ve her hâlimi onlardan sorup öğrenmeden önce, onlar benim müslüman olduğumu duyup öğrenirlerse, muhakkak sizin yanınızda bana, akla gelmeyen iftirâlarda bulunurlar. Siz, önce beni onlardan sorunuz! dedim ve evin bir tarafına saklandım.

Benim peşimden yahudilerin ileri gelenlerinden bir grup içeri girdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz, yahudilere;

- **Aranızdaki Abdullah bin Selâm, nasıl bir kimsedir?** diye sordu.

Yahudiler de;

- O bizim en yüksek âlimimiz ve en büyük âlimimizin de oğludur! İbn-i Selâm bizim en hayırlımız ve en hayırlımızın da oğludur! dediler.

Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz, yahudilere;

- **Eğer o müslüman olduysa, siz buna ne dersiniz?** diye sordu.

Yahudiler;

- Allah onu böyle bir şeyden korusun! diye karşılık verdiler.

O sırada saklandığım yerden çıkıp;

- Ey yahudi topluluğu! Allahü teâlâdan korkunuz! Size geleni kabul ediniz. Allahü teâlâyâ yemîn ederim, siz de bilirsiniz ki; elinizdeki Tevrât'ta isminin ve sıfatlarının yazılı olduğunu gördüğünüz Allahü teâlânın resûlü budur.

Ben şehâdet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve resûlüdür, diyerek O'nu tasdik ettim.

Bunun üzerine yahudiler;

- O bizim en kötümüzdür ve en kötümüzün de oğludur! diyerek çeşitli kusurlar ve iftirâlarda bulunup beni kötülediler. Ben;

- Zâten korktuğum bu idi. Yâ Resûlallah! Ben onların zâlim, yalancı, kötülükten çekinmeyen, iftiracı bir millet olduğunu size haber vermemiş miydim? İşte hepsi ortaya çıktı! dedim.

Resûlullah yahudilere;

- **Birinci şehâdetiniz bize kâfidir, ikincisi ise lüzumsuzdur,** buyurdu.

Bunun üzerine hemen evime döndüm. Ailemi ve akrabalarımı İslâmiyet'e dâvet ettim. Halam da dâhil hepsi müslüman oldular.

Benim îmân etmem, yahudileri çok kızdırdı. Bunun için beni sıkıştırmaya başladılar. Hattâ yahudi âlimlerden bâzıları;

- Arablardan peygamber çıkmaz, senin adamın hükümdardır, diyerek beni İslâmiyet'ten vazgeçirmeğe kalkıştılar, fakat muvaffak olamadılar.

Kendisi ile birlikte; Sa'lebe bin Sa'ye, Üseyd bin Sa'ye, Esed bin Übeyd ve bâzı yahudiler samimî olarak müslüman oldular.

Fakat bâzı yahudi âlimleri;

- Muhammed'e yalnız bizim şerhlerimiz inandı. Eğer onlar hayırlılarımızdan olsalardı, atalarının dînini bırakmazlardı, dediler.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, onlara cevap olarak âyet-i kerîme indirip, meâlen buyurdu ki:

“Onların (ehl-i kitâbın) hepsi bir değildir. Ehl-i kitâbın içinde ibâdet ve tâatte bulunan bir cemâat vardır ki, onlar gece vakitlerinde secdeye kapanarak Allahü teâlâ'nın âyetlerini okurlar.” (Âl-i İmrân sûresi: 113)

İlk yazılı andlaşma

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin hicretinden önce, Medîne'de bulunan Hazrec kabîlesinin reisi Abdullah bin Übey, Medîne'ye hükümdar seçilecekti. Akabe bî'atları, daha sonra da hicret hâdisesiyle Evs ve Hazrec kabîlelerinin çoğu müslüman olunca, Abdullah bin Übey'in hükümdarlığı gerçekleşmedi.

Bu sebeple Abdullah bin Übey, başta Peygamber Efendimize ve Muhâcir olan Eshâb-ı kirâma, sonra Medîneli sahâbeye düşüyor, fakat düşmanlığını açıkça gösteremiyordu. Kendisi gibi bir kaç kimse ile münâfıklar zümresini teşekkül ettirdi.

Bunlar, müslümanların yanında İslâm dînine girdiklerini söylüyor, fakat arkalarından alay ediyorlardı. Gizliden gizliye nifak tohumları ekmeye ve fitne çıkarmaya başladılar. Bunda öyle ileri gittiler ki, Fahr-i âlem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin mübârek sözlerini tersine nakletmeye ve değiştirmeye kalktılar.

Bu arada Mekkeli müşrikler de boş durmuyor, Resûlullah Efendimize, Mekke’de yapamadıklarını Medîne’de yapmaya kalkışıyorlardı. Medîneli müşriklere tehdit mektupları gönderdikleri gibi, Medîne’deki yahudi kabîlelerine de tehditlerle dolu mektuplar ve haberler gönderiyorlardı. Onların bu tehditleri, yahudilerin, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize yaklaşmalarına sebep oldu.

Bu sırada yahudiler, Resûlullah Efendimizin huzûruna gelip;

- Sizinle sulh yapmaya geldik. Bir andlaşma yapalım da birbirimize zararımız olmasın, dediler.

Peygamber Efendimiz de onlarla elli beş maddelik bir andlaşma yaptı ki, alınan bu kararların bâzıları şöyledir:

1- Bu andlaşma; Resûlullah Muhammed aleyhisselâm tarafından Mekkeli ve Medîneli müslümanlarla, onlara tâbi olanlar ve sonradan iltihâk edenler ve onlarla beraber savaşanlar arasında yazılan bir belgedir.

2- Şüphesiz ki, bunlar diğer insanlardan ayrı bir cemâattir.

3- Her kabîle, esirlerinin kurtulmalık akçelerini (müslümanlar arasındaki adaletle göre) ortaklaşa ödeyeceklerdir.

4- Müslümanlar, kendi aralarında karışıklık çıkaran kimselere, evlatları bile olsa karşı cephe alacaklardır.

5- Yahudilerden müslümanlara tâbi olanlar, her hangi bir zulme uğramayacakları gibi, onlara yardım da edilecektir.

6- Yahudiler, müslümanlarla berâber bir grup teşkil edecek, herkes kendi dîninin icâblarını yerine getirecektir.

7- Yahudilerden hiç birisi, Muhammed aleyhisselâmın izni olmadan askerî bir sefere çıkamayacaktır.

8- Hiç bir kimse, anlaştığı kimseye kötülük etmeyecek, zulme uğrayana mutlaka yardım edilecektir.

9- Medîne vâdisi, bu andlaşmayı yapanlar için dokunulmaz, harâm bölgedir.

10- Mekkeli müşrikler ve onlara yardım edenler hiç bir sûrette himâye edilmeyeceklerdir.

11- Medîne’ye hücum edecek kimselere karşı, müslümanlar ile yahudiler aralarında yardımlaşacaklardır.

Yahudiler, bu andlaşma ile (görünüşte) müslümanlarla dostluk yapacaklar, onlara kin tutmayacak ve düşmanlıkta bulunmayacaklardı

Ey Habîbîm, mahzûn olma

Düşmanlıklarını içinde saklıyan yahudiler, yukarıdaki andlaşmayı imzâladıktan sonra, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize gruplar hâlinde geldiler. Kendilerince çok zor olan sorular sordular. Aldıkları cevaplardan O’nun, hak peygamber olduğunu anladılar. Fakat inâd ve kıskançlıklarından î mân etmediler. Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz;

- Bana yahudi âlimlerinden on kişi î mân etmiş olsaydı, yahudilerin hepsi î mân ederlerdi, buyurdular.

Resûlullah Efendimizin böyle mahzûn olmasını, Allahü teâlâ şu âyet-i kerîmesiyle tesellî eyledi:

“(Ey Habîbim!) Ey şanlı Resûl! Kalbleriyle inanmadıkları hâlde, ağızlarıyla inandık diyenlerle (münâfıklarla) yahudilerden küfür içinde koşuşanlar(ın hâli) seni mahzûn etmesin. Onlar, durmadan yalan dinleyenler ve senin huzûruna gelmeyen başka bir kavim (Hayber yahudileri) için, (Kureyzâoğullarından) casusluk edenlerdir.Onlara, dünyâda hakîr ve perişânlık; âhirette de pek büyük bir azâb vardır.” (Mâide sûresi: 41)

Yapılan andlaşma sebebiyle, sahâbeden bâzıları, komşuları olan yahudilerle dostluk kurmuşlardı. Allahü teâlâ, onları da bundan men ederek buyurdu ki:

“Ey î mân edenler! Din kardeşlerinizden başkasını (kâfir ve münâfıkları) dost edinmeyin. Onlar size fenalık yapmakta, fesat çıkarmakta kusur etmezler ve sıkıntıya girmenizi arzu ederler. Onların size karşı olan kin ve düşmanlıkları, ağızlarından dışarı dökülmüştür. Kalblerinde gizledikleri düşmanlık ise daha büyüktür.” (Âl-i İmrân sûresi: 118)

Mekkeli müşrikler, Medîne’deki müşrikleri, münâfıkları, yahudileri ve Medîne’nin çevresindeki kabîleleri durmadan tahrik ve tehdide devam ediyorlardı. Bir an önce İslâm’ın nûrunu söndürmeye çalışıyorlar, Sevgili Peygamberimizin mübârek vücûdunu ortadan kaldırmanın yollarını arıyorlardı.

Münâfıkların ve müşriklerin bu şekildeki hareketlerine karşı, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz hep sulh yoluna gidiyordu. Eshâb-ı kirâmdan bâzıları, artık düşmana karşı çıkmanın lâzım geldiğine inanıyor ve;

- Yâ Rabbî! Bizim için, senin yolunda, şu müşriklerle mücâdele etmekten daha kıymetli birşey yoktur. Bu Kureyşli müşrikler ki, Habîbinin peygamberliğini yalanladılar ve Mekke’den çıkmaya mecbûr ettiler. Allah’ım! Her hâlde onlarla harp etmemize müsâade edersin!.. diye duâ ediyorlardı.

Resûlullah Efendimiz ise, bu yolda Allahü teâlânın emrini bekliyordu.

Nihayet Cebrâil aleyhisselâmın getirdiği vahiyde buyuruluyordu ki:

“Size karşı harb açanlarla, siz de Allahü teâlânın yolunda çarpışın. Fakat haddi tecâvüz edip, aşırı gitmeyin. Muhakkak ki, Allahü teâlâ aşırı gidenleri sevmez. Onları (kâfirleri) nerede bulursanız öldürün. Onlar sizi (Mekke’den) çıkardıkları gibi, siz de onları çıkarın...”¹¹⁵

Resûlullah Efendimizin Gönderdiği Seriiyyeler

